

Bogusława Wawrzykowska

Toruń, st. 327, AZP 39-44/137

Informator Archeologiczny : badania 30, 76

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

malowanej. Z tą kulturą należy łączyć jamę gospodarczą i 2 równoległe, niezbyt szerokie rowki. Śladowo, w postaci drobnych fragmentów ceramiki, był reprezentowany materiał kultury mierzanowickiej i trzcinieckiej. Kolejny etap zasiedlania osady wiąże się ze schyłkowym okresem kultury trzcinieckiej lub fazą przejściową do kultury lużyckiej. Z tym okresem związane są: jama zasobowa (ob. 29) o średnicy 160 cm, w której znaleziono garnek z charakterystycznym jajowatym dnem, fragmenty innych tego typu naczyń i fragment kości zwierzęcej ze śladami obróbki oraz, prawdopodobnie, dolna część obiektu 35, znaleziono w niej bowiem kilka wylewów garnków esowatych, starannie gładzonych i fragment rogatego przeszlika glinianego. Zapewne z tą fazą należy łączyć odkrytą w obiekcie 20 (na złożu wtórnym) szpilę uchata z lekko wygiętym trzonkiem i romboidalną główką, która nawiązuje do późnego typu szpil uchatych, związanych ze schyłkową fazą kultury przedłużyckiej, a przede wszystkim z kulturą lużycką, i może być datowana w przybliżeniu na Boreal D. Ponad 20 z odkrytych w tym sezonie obiektów należało do kultury lużyckiej. Były to wyłącznie jamy zasobowe, w profilu trapezowate, nieckowate, półowalne i workowate, w rzucie okrągłe lub owalne. Odkryto w nich obok drobnych fragmentów naczyń glinianych 2 całe garnki lekko obmazowane, zdobione ornamentem plastycznym w postaci guzków, listwy karbowanej oraz otworów pod krawędzią wylewu; duże fragmenty mis półkulistych i z brzegami zagiętymi do środka; fragmenty talerzy glinianych; rozcieracz kamienny; gładziki kościane; sierp i sercowaty grocik krzemienisty; przekłuwacz kościany oraz okładzinę kościaną do noża lub sztyletu. Ponadto w warstwie kulturowej znaleziono m.in.: pustą, czernioną nóżkę od pucharaka ulwóweckiego, ułamki naczyń sitowatych oraz fragment przeszlika glinianego. Całość materiału kultury lużyckiej należy datować na VII-V w. p.n.e. Znaczna część odkrytych w tym sezonie zabytków związana jest z wczesnym średniowieczem. Są to: dwie półziemianki (ob. 12 i 23), dwie jamy gruszkowate (ob. 12A i 20) oraz lejkowata w profilu jama gospodarcza (ob. 40). W jednej z ziemianek (ob. 23) w narożniku północno-wschodnim odkryto wspaniale zachowany kwadratowy piec wapienny, z wydrążonym wewnątrz kopulastym paleniskiem. Na konstrukcji wapiennej zaobserwowano ślady dwóch słupów drewnianych, usytuowanych w obu rogach pieca, będących prawdopodobnie konstrukcją ściany drewnianej budynku oraz dwu podwalin. Przy południowo-zachodnim narożniku pieca odkryto ślad po innym słupie, wokół którego widoczne były drobne dołki po palikach. Tuż przy piecu, obok słupa, bezpośrednio pod warstwą użytkową, odkryto garnek gliniany, bardzo dobrze zachowany. Półziemianka miała ściany o konstrukcji słupowej i dach wsparty na słupach, o czym świadczą 2 dołki postłupowe zarejestrowane wewnątrz obiektu. W obu ziemiankach znaleziono liczne zabytki ruchome, m.in. 3 noże żelazne, szydło żelazne, sprzączkę do pasa, kilka oselek i rozcieracze kamiennych, przekłuwacze kościane oraz kilka przeszlików, z których 2 były bogato zdobione – jeden kółeczkami, a drugi paskami. Poza tym zarejestrowano sporo ułamków naczyń glinianych, głównie garnków esowatych, zdobionych wielokrotnymi dookólnymi liniami poziomymi, rzadziej liniami falistymi, oraz liczne ułamki polepy z odciskami drewnianych elementów konstrukcyjnych półziemianek. Gruszkowate jamy zasobowe i jama lejkowata były znacznie uboższe w zabytki wczesnośredniowieczne. Ich wypełniska zawierały przemieszany materiał wielokulturowy (w obiekcie 20 znaleziono nawet brązową szpilę uchata). Materiał wczesnośredniowieczny można datować (głównie na podstawie ceramiki) na X-XI w.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. II, 1997. Badania będą kontynuowane.

TORUŃ, st. 327,
AZP 39-44/137

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury iwieńskiej (wczesna epoka brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z planami inwestycyjnymi, przeprowadzone w czerwcu i lipcu przez mgr Bogusławę Wawrzykowską (Muzeum Okręgowe w Toruniu). Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Przebadano powierzchnię 670 m².

Pod warstwą humusu wystąpiły nawarstwienia kulturowe (warstwa kulturowa i obiekty) o miąższości od 15 do 80 cm. Ruchomy materiał zabytkowy to przede wszystkim ceramika i krzemienie. Ponadto pozyskano przeszlik gliniany i fragmenty miniaturowego toporka glinianego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Toruniu. Badania nie będą kontynuowane.